

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT**

Masarykova cesta 16, 1000 Ljubljana

T: 01 400 52 00

F: 01 400 53 21

Ministrstvo za javno upravo
Gp.mju@gov.si

Številka: 092-4/2015/101

Datum: 6. 5. 2015

Zadeva: Navodila predstavnikom javnih zavodov - mnenje

Zveza: Vaš dopis št. 032-32/2015/4 z dne 10. 4. 2015

Spoštovani,

v zvezi z vašim stališčem glede vprašanja zakonitosti navodil, ki jih ustanovitelj javnega zavoda daje svojim predstavnikom v svetih javnih zavodov, in predlogom, da stališče proučimo tudi z vidika področne zakonodaje, vam v nadaljevanju posredujemo svoje mnenje.

Z vidika izpostavljene dileme uvodoma ugotavljamo, da področna zakonodaja, ki ureja statusna vprašanja javnih zavodov s področja dela tukajšnjega ministrstva (Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, Zakon o visokem šolstvu, Zakon o raziskovalni in razvojni dejavnosti, Zakon o športu) ne vsebuje posebnih določb o tem, na kakšen način so dolžni ravnati predstavniki ustanovitelja v svetu zavoda. V zvezi s tem se tako tudi v primeru, ko gre za delo organov upravljanja javnih zavodov s področja vzgoje, izobraževanja, raziskovalne dejavnosti in športa, uporabljajo določbe Zakona o zavodih in aktov o ustanovitvi.

V svojem mnenju, ki se sicer nanaša na vprašanje, ali je predpis občinske uprave, ki določa, da morajo predstavniki občine v svetu javnega zavoda glasovati po nareku občine, skladen z zakonodajo, navajate, da gre v takem primeru za uveljavljanje t. i. imperativnega mandata, ki je v nasprotju z Zakonom o zavodih in posega v pravice imenovanih predstavnikov v organe upravljanja. Prava pot za doseganje večje koherentnosti delovanja javnih zavodov pa bi se vam zdela, če bi bil sprejet programski dokument, ki bi določal temeljne cilje delovanja zavoda, način za doseganje le-teh ter načela delovanja.

Z vašim stališčem glede nedovoljenosti imperativnega mandata se načeloma strinjamo, zlasti tudi v luči odgovornosti predstavnikov ustanovitelja v svetih zavodov oz. organih upravljanja. Zaslediti je namreč sodno prakso, skladno s katero se tudi v primerih, ko gre za delo organov upravljanja zavodov, smiselno uporablja 263. člen Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1). Ta pa določa, da morajo člani organa vodenja ali nadzora pri opravljanju svojih nalog ravnati v dobro družbe s skrbnostjo vestnega in poštenega gospodarstvenika in da so družbi solidarno odgovorni za škodo, ki je nastala kot posledica kršitve njihovih nalog, razen če dokažejo, da so

pošteno in vestno izpolnjevali svoje dolžnosti. Tako na primer sklep http://www.sodisce.si/znanje/sodna_praksa/visja_sodisca/2012032113042486/

Zato menimo, da je pravica in dolžnost člana sveta zavoda, da pri odločanju oz. glasovanju ravna avtonomno in po svoji vesti.

Ker pa predstavnik ustanovitelja v svetu zavoda ni imenovan, da bi zastopal svoje osebne interese, temveč interese ustanovitelja (kar velja tudi za predstavnike drugih interesnih skupin v svetu zavoda), menimo, da mora, kljub temu, da je avtonomen pri glasovanju o konkretni zadevi, upoštevati programske usmeritve ustanovitelja oziroma interese tistega, ki ga je v organ izvolil oziroma imenoval. Navedeno izhaja tudi iz sklepa IV U 167/2011, v katerem Upravno sodišče med drugim navaja:

»Sodišče se s tem v zvezi strinja s stališčem tožene stranke, ki navaja, da predstavniki ustanovitelja ne zastopajo svojih osebnih interesov, temveč interese ustanovitelja. Iz navedenih razlogov sodišče ocenjuje, da predstavnštvo ustanovitelja v svetu zavoda ne pomeni uresničevanje pravice predstavnika, temveč pravice ustanovitelja, ki je tega predstavnika imenoval. Iz tega razloga sodišče meni, da z izpodbijanim sklepom ni bilo odločeno o pravici oziroma pravni koristi prvo tožnika, saj kot predstavnik ustanovitelja ne zastopa svojih interesov, ampak interese ustanovitelja.«.

Prav tako ni mogoče mimo dejstva, da mora svet zavoda kot kolektivni organ javnega zavoda v prvi vrsti delovati v interesu zavoda (torej v javnem interesu) in zakonito in ne kot skupina predstavnikov posameznih interesnih skupin, ki ga sestavljajo.

Menimo, da je problem, ki ga izpostavljate, v praksi delovanja svetov zavodov zelo prisoten, načini njegovega razreševanja pa od primera do primera različni. Razmerje med vezanostjo člana sveta zavoda na programsko usmeritev ustanovitelja, ki je konkretnega člana predlagal/imenoval v svet zavoda, ter pravico tega člana, da pri glasovanju odloča avtonomno, je srž problema, ki pa ga je potrebno reševati premišljeno. Način koordinacije/komunikacije med ustanoviteljem in njegovim predstavnikom v svetu zavoda je mogoče vzpostaviti z enotnim dokumentom, ki bi zavezoval predstavnike ustanovitelja (RS) v svetih zavodov, bistveno več premisleka pa zahteva postavitev pravnega okvira, ki bi zagotavljal spoštovanje programskih usmeritev ustanovitelja s strani njegovega predstavnika.

Najbrž ni nezanemarljivo tudi dejstvo, da člani svetov zavodov na področju vzgoje in izobraževanja (vrtci, osnovne šole, srednje šole, dijaški domovi, zavodi za otroke s posebnimi potrebami) niso upravičeni do sejnin ali povračila stroškov.

S spoštovanjem,

Pripravil/-a:
Urška Klopčič
sekretarka

Bruno Rednak
generalni sekretar

Slavica Čebular Musar
vodja Pravne službe

V vednost:

- Ministrstvo za kulturo, gp.mk@gov.si,
- Služba Vlade RS za zakonodajo.